

Evropský antibiotický den 2014

European Antibiotic Awareness Day 2014

Martina Novotná, Otakar Nyč, Jan Šturma

Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) spolu s orgány ochrany a podpory veřejného zdraví v jednotlivých členských státech EU koordinují Evropský antibiotický den, což je evropská zdravotnická iniciativa pořádaná každoročně 18. listopadu. V letošním roce se zaměřuje na práci s lékaři předepisujícími antibiotika v primární péči. Snahou je podpořit vhodné používání antibiotik a informovat pacienty o rizicích samoléčby. Na rozdíl od některých států EU, ve kterých existuje problém výdeje antibiotik bez lékařského předpisu, je v ČR hlavní snahou snížit užívání antibiotik, která pacientům zbyla po předchozí terapii nebo která si obstarali od svých známých.

Státní zdravotní ústav připravil ve spolupráci s ECDC řadu informačních materiálů, které mohou pomoci při vzdělávání pacientů o vhodném užívání antibiotik. Většinu z nich je možné umístit v ordinacích praktických lékařů, čekárnách nemocnic a v lékárnách a zvyšovat tak povědomí pacientů. Jedním z nich je i schéma rozhovoru lékaře s pacientem, které může lékařům pomoci odolat tlakům pacienta, aby antibiotika předepsal i v případech, kdy pro něj nejsou vhodné.

Ze závěrů nedávného celoevropského průzkumu (Eurobarometer č. 407; publikovaný v listopadu 2013) vyplývá, že většina Evropanů (84 %) si je vědoma skutečnosti, že neopodstatněné používání antibiotik způsobuje ztrátu jejich účinnosti. Avšak téměř polovina z nich (49 %) neví, že antibiotika jsou neúčinná proti nachlazení a chřipce. Navzdory skutečnosti, že antibiotika nemohou pomoci vyléčit chřipku, téměř jedna pětina (18 %) respondentů uvedla,

že právě chřipka byla důvodem, proč antibiotika naposledy užívali. Ze závěrů zmíněného průzkumu také vyplývá, že mediální kampaně a další informační aktivity pomáhají bořit některé z uvedených mýtů a zvyšují povědomí laické i odborné veřejnosti o hrozbě vzrůstající antibiotické rezistence.

Hlavním cílem uváděné iniciativy tedy je opakovaně upozorňovat na rizika zbytečného a nevhodného používání antibiotik a současně podpořit otevřenou spolupráci pacienta s lékařem právě v této oblasti.

Aktuální stav rezistence bakterií na antibiotika je možné nalézt v interaktivní databázi Evropské sítě pro sledování antibiotické rezistence (EARS-Net), viz (http://www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/antimicrobial_resistance/database/Pages/database.aspx).

Aktuální stav spotřeby antibiotik je možné nalézt v interaktivní databázi Evropské sítě pro sledování spotřeby antibiotik (ESAC-Net), viz (http://www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/antimicrobial_resistance/esac-net-database/Pages/database.aspx).

*MUDr. Otakar Nyč, Ph.D.
předseda Centrální koordinační skupiny NAP, FN Motol*

*MUDr. Martina Novotná
sekretariát NAP, SZÚ*

*Mgr. Jan Šturma
sekretariát NAP*